

ภาษีคริปโตเคอเรนซีสำหรับคนไทย แนวทางปฏิบัติและข้อควรรู้

ภาษีคริปโตเคอเรนซี คืออะไร?

ภาษีคริปโตเคอเรนซี คือ การจัดเก็บภาษีจากเงินได้ที่เกิดจากการทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทคริปโตเคอเรนซีและโทเคนดิจิทัล โดยกรมสรรพากรของประเทศไทยถือว่าผลกำไรหรือเงินได้จากคริปโตเคอเรนซีเป็นเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

ลักษณะสำคัญของภาษีคริปโตเคอเรนซี

ฐานอำนาจทางกฎหมาย

- พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2561
- เดิมเงินได้จากคริปโตอยู่ในมาตรา 40(8) และได้มีการเปลี่ยนแปลงประเภทเงินได้จากการขายคริปโตมาเป็นมาตรา 40(4)(ฉ) เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการลงทุน

หลักการพื้นฐาน

- เก็บภาษีเฉพาะส่วนที่เป็น "กำไร" หรือ "เงินได้ที่เกินกว่าทุน"
- ไม่ได้เก็บภาษีจากมูลค่าคริปโตที่ถือครองหากยังไม่มีการขายหรือโอน
- เก็บภาษีเมื่อเกิดการจำหน่าย จ่าย โอน แลกเปลี่ยน หรือได้รับผลตอบแทน

อัตราภาษี

- สำหรับการขายคริปโต: อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย 15% ของกำไร
- เมื่อยื่นแบบแสดงรายการภาษีประจำปี: คำนวณตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบขั้นบันได (หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน)

วิธีเข้าใจภาษีคริปโตแบบง่ายๆ สำหรับคนไทย

THAILAND TRADERCLUB ภาษีคริปโต สำหรับคนไทย 		
กรณีที่เข้าข่าย	ประเภทเงินได้	รายละเอียด
กำไรจากการขาย	40 (4) (ณ)	คิดแยกเป็น "รายธุรกรรม" ผู้จ่ายยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ผู้ซื้อหักภาษี ณ ที่จ่าย 15%
นำไปชำระสินค้าหรือบริการ	40 (4) (ณ)	ผู้ชำระค่าสินค้าหรือบริการ หากเหรียญ มูลค่ามากกว่าตอนที่ได้อมา ต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ผู้รับชำระสินค้าหรือบริการต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย 15%
การให้เปล่า	40 (8)	ผู้รับต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 และ ภ.ง.ด. 94 ผู้ที่จ่ายรายครั้งที่มีมูลค่าเกิน 1,000 บาท ขึ้นไป มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย 5%
ได้รับทางมรดก	40 (8)	ผู้รับต้องยื่นแบบตอนรับ ไม่ต้องยื่นแบบตอนขาย
ได้รับจากการทำงาน	40 (5) - (8)	ผู้รับต้องยื่นแบบตามประเภทงานที่ได้รับ
การขุดเหรียญ	40 (8)	ผู้ขุดมีหน้าที่ต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 , ภ.ง.ด. 94
การฝากเหรียญ (Staking)	40 (4) (ซ)	ผู้ฝากมีหน้าที่ต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ตอนล่่วงรับแลกเปลี่ยนมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย 15%

ประเภทเงินได้จากคริปโตเคอเรนซีที่ต้องเสียภาษี

1. การจำหน่าย จ่าย โอน หรือแลกเปลี่ยนคริปโตเคอเรนซี/โทเคนดิจิทัล

- **ประเภทเงินได้:** มาตรา 40(4)(ฉ) แห่งประมวลรัษฎากร
- **ฐานภาษี:** เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน (ส่วนที่เป็นกำไร)
- **การคำนวณต้นทุน:** สามารถเลือกใช้วิธี FIFO หรือ Moving Average Cost
- **การหักกลบขาดทุน:** สามารถหักกลบกำไร/ขาดทุนในปีเดียวกันได้ เฉพาะธุรกรรมที่ผ่านผู้ประกอบการธุรกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ก.ล.ต.
- **อัตราภาษี:** อัตราก้าวหน้าตามเงินได้สุทธิ หรือถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% แล้วแต่กรณี

2. การขุดคริปโตเคอเรนซี

- **ประเภทเงินได้:** มาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร
- **จังหวะเกิดเงินได้:** เมื่อขายคริปโตที่ขุดได้ (ไม่ใช่เมื่อได้รับการขุด)
- **ค่าใช้จ่ายที่หักได้:** ค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร เช่น
 - ค่าซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์
 - ค่าไฟฟ้า ค่าอินเทอร์เน็ต
 - ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ (เช่น คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการขุด)
- **อัตราภาษี:** อัตราก้าวหน้าตามเงินได้สุทธิ

3. ได้รับคริปโตเคอเรนซีเป็นเงินเดือนหรือค่าจ้าง

- **ประเภทเงินได้:**
 - พนักงาน: มาตรา 40(1) - เงินเดือน
 - ผู้รับจ้าง: มาตรา 40(2) - ค่าจ้างจากการรับทำงานให้
- **การวัดมูลค่า:** มูลค่า ณ เวลาที่ได้รับ หรือราคาถัวเฉลี่ยในวันที่ได้รับ
- **ต้นทุนเมื่อขาย:** มูลค่าที่ได้นำไปเสียภาษีแล้วสามารถใช้เป็นต้นทุนในการคำนวณภาษีเมื่อขายได้

4. ได้รับคริปโตเคอเรนซี/โทเคนดิจิทัลจากการให้ หรือเป็นรางวัล

- **ประเภทเงินได้:** มาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร
- **ตัวอย่าง:** การแจกเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม หรือรางวัลส่งเสริมการขาย
- **การวัดมูลค่า:** มูลค่า ณ เวลาที่ได้รับ

5. ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนจากการถือครอง

- **โทเคนดิจิทัล:** เงินได้ตามมาตรา 40(4)(ซ) - เงินส่วนแบ่งกำไรหรือผลประโยชน์จากการถือครอง

- คริปโตเคอเรนซี (เช่น Yield farming หรือ Staking): เงินได้ตามมาตรา 40(8)

วิธีการคำนวณต้นทุนคริปโตเคอเรนซี

1. วิธีเข้าก่อนออกก่อน (FIFO)

- คริปโตเคอเรนซีที่ซื้อมาก่อนจะถูกขายออกไปก่อนตามลำดับ
- เหมาะกับผู้ที่มีการซื้อขายไม่ซับซ้อนหรือมีธุรกรรมไม่มาก

2. วิธีต้นทุนถัวเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average Cost)

- คำนวณต้นทุนจากการถัวเฉลี่ยต้นทุนของคริปโตเคอเรนซีประเภทเดียวกัน
- คำนวณทุกครั้งที่มีการซื้อเพิ่ม
- เหมาะกับผู้ที่มีการซื้อหลายครั้งในราคาที่แตกต่างกัน

ข้อรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุน

- ผู้เสียภาษีต้องเลือกวิธีการคำนวณต้นทุนและใช้วิธีนั้นตลอดปีภาษี
- สามารถเปลี่ยนวิธีการคำนวณในปีถัดไปได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติจากกรมสรรพากร
- ต้นทุนให้รวมถึงค่าซื้อและค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งคริปโตเคอเรนซี เช่น ค่าธรรมเนียมและค่าโอน
- ต้องคำนวณต้นทุนแยกตามประเภทของเหรียญ

การจัดการกับกรณีพิเศษ

การแลกเปลี่ยนคริปโตเคอเรนซีกับคริปโตเคอเรนซี

- ถือว่าทั้งสองฝ่ายขายคริปโตเคอเรนซี
- มูลค่าที่ขายคือมูลค่าคริปโตเคอเรนซีที่ได้รับ
- ต้องวัดมูลค่าเป็นสกุลเงิน (fiat money) ก่อน

การซื้อขายในต่างประเทศ

- แหล่งเงินได้ในประเทศ: มีหน้าที่เสียภาษีในไทย
- แหล่งเงินได้ต่างประเทศ: มีหน้าที่เสียภาษีเมื่ออยู่ในไทยไม่น้อยกว่า 180 วันและนำเงินเข้ามาในไทยในปีเดียวกัน
- อัตราแลกเปลี่ยน: ใช้อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารพาณิชย์หรืออัตราอ้างอิงจากธนาคารแห่งประเทศไทย

การยื่นแบบและเสียภาษี

แบบแสดงรายการที่ต้องยื่น

- ภ.ง.ด.90: สำหรับเงินได้พึงประเมินประเภท 40(2) - 40(8)
- ภ.ง.ด.91: สำหรับเงินได้พึงประเมินประเภท 40(1)

รูปแบบการยื่นแบบ

- การยื่นผ่านอินเทอร์เน็ต (e-Filing):

- เงินได้จากการขายคริปโตที่ซื้อมา - หมวด "รายได้จากการลงทุน" ประเภท "ผลประโยชน์จากการโอนคริปโตเคอเรนซี/โทเคนดิจิทัล"
- เงินได้จากการขายคริปโตที่ขุดได้ - หมวด "รายได้จากทรัพย์สิน การทำธุรกิจ" ประเภท "เงินได้อื่นๆ"
- ผลตอบแทนจากการถือครอง - ขึ้นอยู่กับประเภทของเงินได้

กำหนดเวลาและวิธีการเสียภาษี

- ยื่นแบบ ภ.ง.ด.90/91 สำหรับปีภาษีนั้น: ภายในวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดไป
- ภาษีหัก ณ ที่จ่าย: ถูกหักในอัตรา 15% สามารถนำมาเป็นเครดิตภาษีได้

บทลงโทษและข้อควรระวัง

บทลงโทษเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎหมายภาษี

- ไม่ชำระภาษีภายในกำหนด: เงินเพิ่ม 1.5% ต่อเดือน
- ไม่ยื่นแบบหรือยื่นแบบแต่ชำระภาษีไม่ครบ: เสียปรับ 1-2 เท่าของภาษีที่ต้องชำระ
- ไม่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.90/91 ภายในกำหนด: ปรับไม่เกิน 2,000 บาท
- จงใจแจ้งข้อความเท็จ: จำคุก 3 เดือน - 7 ปี และปรับ 2,000 - 200,000 บาท

เอกสารที่ควรเก็บเพื่อประกอบการยื่นภาษี

- หลักฐานการซื้อขายคริปโตเคอเรนซีที่ระบุจำนวน มูลค่า และวันที่ทำธุรกรรม
- เอกสารแสดงอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิง
- ใบกำกับภาษีหรือใบเสร็จค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย (ถ้ามี)

ข้อแนะนำสำหรับนักลงทุนคริปโต

- จัดทำบัญชีบันทึกการซื้อขายคริปโตอย่างละเอียด แยกตามวิธีการได้มา
- ขอข้อมูลสรุปธุรกรรมจาก Exchange เพื่อใช้ในการคำนวณภาษี
- หากมีการทำธุรกรรมจำนวนมาก ควรใช้ซอฟต์แวร์ช่วยในการคำนวณภาษี
- ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีหากมีข้อสงสัยหรือธุรกรรมซับซ้อน
- เก็บเอกสารหลักฐานทางภาษีไว้อย่างน้อย 5 ปี
- ยื่นแบบและชำระภาษีให้ตรงเวลาเพื่อหลีกเลี่ยงเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม

การปฏิบัติตามกฎหมายภาษีคริปโตอย่างถูกต้องไม่เพียงช่วยให้นักลงทุนหลีกเลี่ยงบทลงโทษทางกฎหมาย แต่ยังช่วยสร้างความมั่นคงให้กับระบบการเงินและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมคริปโตในประเทศไทยอย่างยั่งยืน